

Kontakty z Mediami
i Informacje

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 90/10
Luksemburg, 14 września 2010 r.

Wyrok w sprawie C-550/07 P
Akzo Nobel Chemicals Ltd / Komisja

W dziedzinie prawa ochrony konkurencji, wymiana korespondencji w ramach przedsiębiorstwa z adwokatem wewnętrznym nie jest objęta tajemnicą komunikacji między klientem i adwokatem

Decyzją z dnia 10 lutego 2003 r.¹, Komisja nakazała spółce Akzo Nobel Chemicals i jej spółce zależnej Akcros Chemicals poddać się kontroli mającej na celu poszukiwanie dowodów ewentualnych praktyk antykonkurencyjnych. Kontrola ta została przeprowadzona przez urzędników Komisji, w obecności przedstawicieli Office of Fair Trading (OFT, brytyjski urząd ds. ochrony konkurencji) w pomieszczeniach spółek Akzo Nobel i Akcros w Zjednoczonym Królestwie.

Podczas badania zajętych dokumentów powstała różnica zdań w szczególności w odniesieniu do dwóch kopii e-maili wymienionych pomiędzy dyrektorem generalnym i koordynatorem spółki Akzo Nobel do spraw prawa ochrony konkurencji, adwokatem wpisanym na niderlandzką listę adwokacką będącym członkiem działu prawnego spółki Akzo Nobel, zatrudnionym przez to przedsiębiorstwo. Po przeanalizowaniu tych dokumentów Komisja stwierdziła, że nie są one chronione tajemnicą komunikacji między adwokatem i klientem.

Decyzją z dnia 8 maja 2003 r.², Komisja oddaliła wniosek tych dwóch przedsiębiorstw o objęcie spornych dokumentów ochroną na podstawie zasady tajemnicy komunikacji między adwokatem i klientem.

Spółki Akzo Nobel i Akcros wniosły na te dwie decyzje skargi do Sądu, który oddalił je wyrokiem z dnia 17 września 2007 r.³ Przedsiębiorstwa te wniosły zatem do Trybunału odwołanie od tego wyroku.

Na poparcie swojego odwołania spółki Akzo Nobel i Akcros podniosły przede wszystkim, że Sąd bezzasadnie odmówił objęcia dwóch e-maili wymienionych z adwokatem wewnętrznym ochroną tajemnicy komunikacji między adwokatem i klientem.

Trybunał miał już okazję rozstrzygać w przedmiocie zakresu tej ochrony w wyroku w sprawie AM & S Europe przeciwko Komisji⁴ orzekając, że jest ona zależna od spełnienia dwóch kumulatywnych przesłanek. Po pierwsze, komunikacja z adwokatem musi być związana z korzystaniem z „prawa do obrony klienta”, a po drugie, komunikacja musi pochodzić od „niezależnego adwokata”, to znaczy „adwokata, który nie jest związany z klientem stosunkiem pracy”.

Jeśli chodzi o drugą przesłankę, Trybunał wskazał w dzisiejszym wyroku, że wymóg dotyczący statusu niezależnego adwokata wynika z pojmowania roli adwokata, uważanego za współpracownika wymiaru sprawiedliwości, który powinien świadczyć, w sposób niezależny i w nadrzędnym interesie wymiaru sprawiedliwości, pomoc prawną potrzebną klientowi. Wynika z tego, że wymóg niezależności oznacza brak jakiegokolwiek stosunku zatrudnienia pomiędzy adwokatem a jego klientem, tak że ochrona z tytułu zasady tajemnicy nie obejmuje wymiany

¹ Decyzja Komisji C (2003) 559/4 z 10 lutego 2003 r.

² Decyzja Komisji C (2003) 1533 z 8 maja 2003 r.

³ Wyrok Sądu z dnia 17 września 2007 r. w sprawie Akzo Nobel Chemicals i Akcros przeciwko Komisji, (sprawy [T-125/03](#) i [T-253/03](#), zob. też [komunikat prasowy nr 62/07](#)).

⁴ Wyrok Trybunału z dnia 18 maja 1982 r. w sprawie 155/79, AM & S Europe przeciwko Komisji.

korrespondencji w ramach przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw z adwokatami wewnętrznymi.

Trybunał stwierdził, że adwokat wewnętrzny, pomimo wpisu na listę adwokacką i stosowania doń wynikających z wpisu zasad etyki zawodowej, nie korzysta w stosunku do swojego pracodawcy z tego samego stopnia niezależności co adwokat wykonujący zawód w ramach kancelarii zewnętrznej. Bez względu na mający zastosowanie reżim zawodowy, adwokat wewnętrzny nie może – niezależnie od gwarancji, którymi dysponuje w wykonywaniu swego zawodu – być traktowany jak adwokat zewnętrzny, ze względu na status pracownika, którym jest objęty, status który ze swej natury nie pozwala adwokatowi wewnętrznemu na pominięcie strategii handlowych jego pracodawcy, a tym samym stawia pod znakiem zapytania jego zdolność do działania w sposób niezależny zawodowo. Należy dodać, że adwokat wewnętrzny może zostać wezwany do wykonywania innych zadań, a mianowicie jak w niniejszym przypadku, zadań koordynatora w zakresie prawa ochrony konkurencji, które mogą mieć wpływ na politykę handlową firmy. Zadania takie tylko wzmacniają ścisły związek adwokata z jego pracodawcą.

W tych okolicznościach Trybunał orzekł, że ze względu na zależność gospodarczą adwokata wewnętrznego jak i ścisły związek z jego pracodawcą, adwokat wewnętrzny nie korzysta z niezależności zawodowej porównywalnej z niezależnością adwokata zewnętrznego. Zatem Sąd w prawidłowy sposób zastosował drugą przesłankę zasady tajemnicy wskazaną w wyroku w sprawie AM & S Europe przeciwko Komisji.

Ponadto Trybunał stwierdził, że wykładnia ta nie narusza zasady równego traktowania, w zakresie w jakim adwokat wewnętrzny znajduje się w sytuacji zasadniczo odmiennej od sytuacji adwokata zewnętrznego.

Ponadto odpowiadając na argument spółek Akzo Nobel i Akcros, w świetle którego krajowe porządki prawne uległy zmianie w tym zakresie, Trybunał uznał, że nie można wywieść żadnego dominującego trendu w zakresie ochrony tajemnicy komunikacji w ramach jednego przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw z adwokatami wewnętrznymi, w odniesieniu do systemów prawnych państw członkowskich. W konsekwencji Trybunał stwierdził, że obecna sytuacja prawna w państwach członkowskich nie uzasadnia powstania orzecznictwa przyznającego adwokatom wewnętrznym możliwość korzystania z ochrony tajemnicy. Podobnie, ewolucja porządku prawnego Unii i zmiana przepisów proceduralnych⁵ w dziedzinie prawa ochrony konkurencji, nie może usprawiedliwiać odejścia od linii orzeczniczej Trybunału określonej w wyroku w sprawie AM & S Europe przeciwko Komisji.

Ponieważ spółki Akzo Nobel i Akcros podniosły też argument, że wykładnia Sądu prowadzi do obniżenia poziomu ochrony prawa do obrony przedsiębiorstw, Trybunał stwierdził, iż wszystkie podmioty, które pragną zapewnić sobie poradę adwokata, muszą zaakceptować ograniczenia i warunki związane z wykonywaniem tego zawodu. Sposób ochrony tajemnicy komunikacji pomiędzy adwokatem i klientem jest częścią tych ograniczeń i warunków.

Wreszcie, w zakresie wskazanego przez spółki Akzo Nobel i Akcros naruszenia zasady pewności prawa, Trybunał stanął na stanowisku, że zasada ta nie wymaga zastosowania do dochodzeń prowadzonych na poziomie krajowym i przez Komisję identycznych kryteriów w zakresie tajemnicy komunikacji pomiędzy adwokatem i klientem. W konsekwencji okoliczność, że w ramach kontroli prowadzonych przez Komisję ochrona komunikacji została ograniczona do komunikacji z adwokatem zewnętrznym, nie narusza w żadnym zakresie tej zasady.

W konsekwencji, **Trybunał oddalił odwołanie wniesione przez spółki Akro Nobel i Akcros.**

⁵ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie [wykonania] reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 traktatu (Dz.U. L 1, s. 1).

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kołowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku dostępne jest za pośrednictwem „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106